

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
A R A D,
Strada Mețianu No.
Tip. „Erdélyi Hirlap”.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

1. Decembrie.

Era în anul 1918. Intreg Ardealul se adună-se în falnică cetate Alba-Iulia să-și scuture lanțurile robiei pe cari le purta se secole de arândul. Era o fierbere în cuibul unirei naționale, dar fierbere, agitație, era în toate ținuturile locuite de frați de acelaș sânge. Gândirile toate se îndreptau spre marea adunare, și n'a fost un suflet care să nu fi dorit: unirea cu patria-mamă. Trimși din țara Băsei, Făgărașului și Hațegului, din Câmpie, Banat, Crișana și Maramureș, hotărîră într'un glas unirea. Strigătu! «Trăiască România-Mare!» pornit din peste o sută de mii de piepturi, prăbuși lanțul Carpaților ce despărtea frați de frați și apele Mureșului lin se umflară, acum de lacrimi de bucurie. Câte suferinți, câte desnădejdi s'au uitat atunci, într'o clipă, și câte speranțe de mai bine au umplut inimile milioanei de Români, cari tânjau în jugul robiei! O singură zi, 1. Decembrie, a dat poporului Român, ceeace secole i-au refuzat mereu, în ciuda tuturor stăruințelor sale, libertatea. O singură zi în care soarele luminase ogoarele și pentru acest oropsit popor. Mare și sfântă zi de sărbătoare!

Nouă ani trecură de atunci, sufletele își potoliră entuziasmul, speranțele de mai bine se pierdură în negura zădarnicelor încercări. Acești nouă ani de înfrățire au fost mai de grabă ani de învrăjpire. Bucuriile unirei s'au transformat în acest interval de timp în ură și dușmănie. Oligarhia obișnuită să stăpânească, nu s'a putut împăca cu ideea de a conduce conștiincios, spre destinele sale, un popor absolut liber. S'a năpustit asupra acestui neam și, pentru că libertatea nu i-a putut lua, deși în timpul din urmă a făcut încercări ridicole, l'a secătuit economiceste și prin stupiditatea sa, a pus stavilare progresului său, atunci când națiuni ridicate pe ruinele vremurilor odată trăite, înaintează cu pași uriași spre perfecționare.

Ziua de 1 Decembrie 1927 ne amintește de tot ce a fost, de ceeace se petrece în timpul de față în jurul nostru și ne avertizează că răspundem de felul cum pregătim viitorul acestui neam.

Această zi trebuie să fie mereu o zi de unire. De unire a forțelor sănătoase ale națiunii spre a stărpi dușmani din afară și din interior, spre a înălțura neputințioșii, inconștienții, spre a pedepsi pe aceia cari sunt vina că ziua de «1. Decembrie» că «Alba-Iulia» ne umple sufletele de durere și amar. Este momentul să ne unim energiile spre a ne salva neamul de pe povârnișul pe care este împins; să ne unim ura ce o nutrim contra acelor ce ne pângăresc ceea ce avem mai sfânt și nesocotusc ceea ce ne este mai scump decât viața: patrie și neam!

† Ion I. C. Brătianu

La scurt interval după dispariția marelui său Protector, sfătuitorul Tronului pleacă și el, pe drumurile fără reîntoarcere.

Țara Românească pierde astfel în acelaș an două dintre personalitățile, de numele cărora, în măsura rolului politic ce îndeplineau, în momentele istorice, se leagă, fapte care vor rămâne cele mai de seamă în viața neamului.

Neînduplecat, destinul a deslegat din învelișu-i pământesc, spiritul unui om, care se socotea întotdeauna misionarul unui rost ce-i revinea, în chip exclusiv și fără a i-se putea discuta: acela de a conduce prin vremuri grele și tulburi un popor.

Calitățile sale erau, incontestabil, însușiri de seamă ale unui conducător: voință dărză, conștiința unui scop sigur, și neobișnuită energie, reînviată mereu în dorința de-a stăpâni, de-a porunci.

A fost un mare bărbat de Stat, care a avut în momente grele răspunderi hotărîtoare, de care s'a achitat în limitele puterilor sale firești.

În noua orânduire de Stat, pentru un popor care se organizează acum, el a continuat să păstreze metode de guvernământ și oferea soluții, dintr'un arsenal politic uzat.

Națiunea, tinără și viguroasă, cu pulsația nouă a vieții tinere, cerea o orientare nouă și un drum deschis de acum înainte.

A fost în consecință o surdă și tulburătoare frământare, care trăda un dezacord ce putea pune la grea încercare țara.

Măsurile care se luaseră în ultimul timp pentru a ocroti o legiferare înăptuită

în protestul repetit al conștiinței cetățenești, deschideau o sumbră perspectivă, pentru o perioadă de grea încercare ce ne stă încă înainte.

Și după ce întâi intrase în istoria țării ca o figură de mari proporții omenesti, acum poate eclipsa însăși rezultatele la care a ajuns.

Dar poate că puteri spirituale au intervenit la timp spre a-l păstra pentru întreg poporul, o personalitate integră și o figură de Pantheon.

Noi atâta am simțit că în țară nouă, s'a continuat o tradiție veche.

Intrucât a avut dreptate, o va dovedi viitorul.

Istoria va judeca.

Noi, ne descoperim, leali și cu smerenie în fața misterului morții, care, neînduplicate și supremă lege, supune pe toți muritorii deopotrivă.

Țara are astăzi un moment de reculegere: bărbații de stat o răspântie de biruit. Căci în drumul ei, națiunea își va pune de acum probleme noi și va trebui să găsească soluții fericite în împrejurări care reclamă din partea tuturor: stăpânire de sine, și iubire, mai presus de orice, pentru drumurile de viitor.

TIBERIU VUIA.

Cum a murit Ionel Brătianu.

Primministrul Țării Românești, I. I. C. Brătianu, a încetat din viață, Joi, 24 Noemvrie la orele 6 și 45 minute, în urma unei amigdalite cu violente complicații care au necesitat o intervenție chirurgicală. Cauză imediată a morții a fost sufocarea. El moare în vârstă de 63 ani.

Deschiderea stagiunii de operă la Arad

Aradul a avut fericirea să trăiască cinci zile de intelectualism culminant. Haina provincialismului țesută din monotonele fapte cotidiene și mici cancanuri politice, a fost sfâșiată brusc de atmosferă de artă, pe care ne-a împus-o vrednicul ansamblu al operei clujene. Ciclul celor cinci opere «Aida», «Evghenie Oneghin», «Fidelio», «Trubadurul» și «Balul Mascat», a fost o coordonare fericită a celor trei mari compozitori de școli diferite, Beethoven, Verdi și Ceaikowsky.

Execuția acestui ciclu de opere, am putea spune că, a întrecut cu mult așteptările noastre. Deși unele din elementele de frunte ale ansamblului sunt cunoscute publicului arădan, totuși de data aceasta, au culminat în execuția interpretărilor, întrecându-se pe ele însăși.

E incontestabilă superioritatea Aidei de data aceasta. Nefericita fică a regelui Etio-pian, care se sbuciuma în sclavie departe de patrie, dar și înrejuită de iubirea pentru Radames, ne-a fost creată cu puteri autentice de d-na Mimi Nestorescu.

Și artista de talent, care ne-a împus admirație prin vocea sigură și plină de sopra-

nă, prin jocul de scenă lejer și sentimental, știe să sufere, să trăiască clipe de emoție în «Trubadurul», dându-ne o Leonoră care acumlează în sufletul ei smerenia, iubirea și jertfa.

Dacă în aceste două opere în care, deține rolurile principale, d-na Nestorescu ni s'a împus, nu-i putem uita izbânda de a crea în noua operă «Evghenie Oneghin», rolul Tatiane.

Faptul că d-sa a putut crea cu ușurință și la perfecție acest rol de factură slavă, ne dovedește multilateralitatea calităților de interpretă, cu care această artistă este înzestrată. În toate cele șapte tablouri, Tatiana scenei noastre a știut să trăiască cu sufletul naiv, să iubească pe blazatul Oneghin, să se resemneze când acesta nu-i înțelege iubirea și după 26 de ani deși reminiscențele îi rod sufletul, totuși, să resprindă la rândul ei iubirea lui Oneghin.

Fără exagerări, prevedem în d-na Nestorescu artistă mare de mâine.

Și în cadrul celor trei pimadone vine d-na Lya Pop.

Talentul acestei artiste care a smuls entuziasmul publicului, se fixează ca o axă genială în Azucena din «Trubadurul». Aici, cântăreața care s'a împus și pe scena operei din București, trăește intens și se vede în largul unui rol ce-i convine. Vocea de

Știrea despre moartea lui s'a răspândit cu iuțeala fulgerului în întreaga țară și părea de necrezut. Ziarele au comunicat acum câteva zile buletine despre starea sănătății premierului, indicându-o ca bună și se vorbea doar de o ușoară indispoziție trecătoare. Amigdalita, însă s'a complicat, necesitând intervenția chirurgicală, care a fost executată de însăși Ministrul Instrucțiunii Dr. Anghelescu, care este profesor de chirurgie la facultatea de medicină din Capitală. Cu toate intervențiile însă, desnodământul fatal nu a putut fi evitat.

Date Biografice.

Ionel I. C. Brătianu, s'a născut la 20 August 1864 la Florica, fiind fiul cel mai mare alui Ion Brătianu, fost prim-ministru al țării românești, întemeietorul Partidului Liberal și om de Stat de mare merit.

Brătianu fiul, a învățat ingineria. Pentru primădată intră în politică la 1895 ca deputat, la 1897 e numit ministru, la 1910 este proclamat șef al Partidului Liberal.

Rolul său istoric, cu adevărat, începe din anul 1914, desfășurându-se sub ochii noștri în cursul evenimentelor la cari cu toții am fost martori.

Di Vintilă Brătianu e numit prim-ministru.

Indată după moartea premierului, guvernul și-a înaintat demisia. Regenta a însărcinat pe di Vintilă Brătianu, să ia președinția consiliului, care s'a reconstituit astfel din nou, depunând legiuitul jurământ.

La conducerea provizorie a partidului a fost instalat un directoriu de trei membrii. Ca succesor la conducerea partidului liberal este indicat al G. Duca.

Corpul defunctului a fost depus la Ateneu.

Înmormântarea fostului prim-ministru are loc Duminică, înmormântarea făcându-se în cavoul familiar dela Florica.

Un falit integral.

Tribunalul din Arad în o ședința a sa recentă a declarat, la cererea unor creditori, pe Dl. Maxim I. Vulcu, fost mare industriaș în Arad, în stare de faliment. D-Sa de mult se zbate în lupta de a încunaja falimentul și dacă nu a scăpat de faliment — așa se afirmă — este numai vina D-Sale, căci s'au aflat oameni, cari îi dădeau posibilitatea esirei din acest impas. Se vede însă că Dl. M. Vulcu persistă de a ajunge un falit în întregime, acum și material, căci coroana falimentului său moral a pus-o azi

vară: în ziua de 7. Iulie a. c. Am găsit anume la Tribunalul din Arad un denunț contra Dlui Maxim I. Vulcu, prin care conducătorii partidului național-țărănesc îl denunță, că la alegerile generale din 7. Iulie a. c. la secțiunea Pecica, după ce asistenții și delegații partidului au fost îndepărtați cu forța, D-Sa — Dl. Vulcu — s'a introdus prin ușa din dos cu pachetele de buletine stampilate în favoarea partidului liberal introducându-le în urnă. Aflăm de altfel că în conversații particulare Dl. Vulcu nici nu neagă acest act eroic al său, — de măsluire de urne.

Dar o altă picanterie a chestiunii este, că cu câteva săptămâni înainte de bătaia aceasta dela Pecica, unde Dl. Vulcu a eșit atât de glorios învingător, la Tribunalul din Arad s'a deschis o cerere de faliment contra Dlui Maxim I. Vulcu. Cu toate instrucțiunile și îndrumările primite, că în caz de nesolvire să se ceară declararea în stare de faliment a Dlui Maxim I. Vulcu, chiar un candidat de deputat de pe lista partidului național-țărănesc, care a susținut cererea și era singur în măsură a da amănare, pe răspundere proprie, chiar din considerente etice, i-a dat amânarea cerută, carcia și fost suficientă de a aranja atunci chestiunea. La acest gest Dl. Vulcu răspundea prin măsluirea de urne — cum zice denunțul dela Tribunal. — Ei, n'avem atunci a face cu un falit în întregime? Morala să și-o facă fiecare!

O jicnire adusă ziariștilor români din Arad.

Pentru d. Victor Eftimiu, director general al teatrului și operei din Cluj.

În sufletul nostru de slujitori ai graiului românesc, în cetatea Aradului, pe care veacuri de-a rândul valorile străinismului au înecat-o, am simțit cea mai nespusă bucurie la vestea, că pe scena teatrului orașenesc, va răsuna de azi înainte și cuvântul părinților noștri, pe care urgia stăpânilor de ieri îl amuțise.

Ne-am bucurat că vom avea pulința de a scrie în săraciile noastre găzduțe, cuvântul de laudă și mulțumire pentru apostolii artei și graiului românesc.

Dar nu se putea ca această sinceră bucurie să fie deplină. Ea trebuia să fie înjosită, mutilată de purtarea imbecilă a două creaturi minuscule, pe care bunavoința directorului general al operei le-a acordat puteri descreșionare, cu care aceste stărpi-turi, căutau să împiedice pe reprezentanții

ziarelor românești, de a lua parte la reprezentările operei române.

Se cereau 5 locuri pentru reprezentanții a 2 ziare locale și a 5 ziare de Capitală, și aceste locuri au fost smulse atotputerniciei d-lui Tămaș, un om cu un trecut destul de dubios, și obrăzniciei controlorului Romanovsky dela Cluj, numai în urma unui protest dărz.

Reprezentantului ziarelor «Adevărul» și «Dimineața», ignorantul controlor i-a strigat, «că ziariștii au dreptul să pretindă locuri numai la Circul Kludsky, nu la opera de stat».

Îl cunoaștem pe d. Victor Eftimiu ca pe un om destul de civilizată, și credem că d-sa nu este de aceeași părere.

Ziariștii români din Arad nu vor să «cerșească» locuri la reprezentările operei. Ei pot reacționa, neluând parte și neanunțând măcar un rând în ziarele pe care le reprezintă. Dar această măsură ar lovi în idealul pe care ei vor să-l servească, și pe care l-au servit de data aceasta peste capetele celor doi inconștienți.

Deci, cerem d-lui Victor Eftimiu, ca să ne cruțe de altădată de tembelismul celor doi subalterni, cari sunt inconștienți de a înțelege marele serviciu ce-l aduce presa oricărei manifestări culturale.

NOTE.

A fost odată...

Așa se începe povestea cu cei trei frați și cu măgarul ce le rămase moștenire dela tată. Toți își munciau pământul și executau grele corvezi cu bietul animal, dar nici unul dintre frați nu se îndelețnici să-i dea de mâncare. Până într-o zi, ne mai putând îndura mizeria, renunțase a mai trăi și se întorse cu găbele în sus. Numai după ce văzură frații ca măgarul nu mai este, aflară că nimeni nu s'a îngrijit dacă i-e soame sau ba și începură a se certa, acum mai rău ca altădată, pe pielea domesticului patrupe...

Și când te gândești că la câte cazuri nu se potrivește această poveste, — și câți bipezi nu-și dădură sufletul din nepăsarea și cearta marilor gospodari, — îți vine a crede că povestea nu numai că «a fost odată» dar și «va fi»... Și pe urmă, mai știi ce!

Poghepe.

mezzosoprană e puternică, iar lăptură violentă, îi cadrează un joc de scenă autentic rolului. Din Azucena, D-na Lya Pop și-a făcut o creație proprie.

Cu aceeași putere o găsim și în Ulrica vrăjitoarea din «Balul Măscat». În Amneris din «Aida», d-na Pop ar trebui să dea ficei regelui Egiptului mai mult o înfățișare de femeie blândă și cochetă, care deși iubește pe Radames, totuși să arată nepăsătoare. Între rigiditatea purtării Amnerisei și gestul de a cerși iubirea lui Radames, te un contrast, care reese din felul energic al d-nei Lya Pop. D-sa însă poate corija această mică nepotrivire.

D-na Aca de Barbu ne-a impus talentul d-sale în «Fidelio», unde joacă rolul Leonorei. Traverstirea în slujbaș al închisorii pentru a reuși să scape pe Don Florestan soțul său, spiritul de jertfă, lupta lăuntrică de a-și putea ajunge scopul, iubirea față de cel întemnițat, se evedențiază clar în jocul admirabil al artistei.

În «Balul Măscat», d-na Aca de Barbu deține rolul de căpetenie al Ameliei, în care redă perfect femeia gata să suporte torturile soțului, pentru iubirea contelui Ricardo.

Deși numai în aceste două opere găsim pe d-na Aca de Barbu, însă, a fost suficient pentru a ne convinge de constanta putere artistică a d-sale.

Aici încheiem însemnările noastre despre cele trei primadone clujene.

Cuvinte de indemn avem pentru dra Dobrankskaia care în rolul pajului Oskar din «Balul Măscat», a fost promițător ca joc și voce.

Drei Donabidovici îi stă bine în roluri de bătrână și sfătuitoare. Am dori s'o vedem și în roluri mai importante spre a ne spune cuvântul.

Și acum, să vedem forțele bărbătești ale ansamblului.

Un stâlp al deschiderii stagiunii de operă la Arad, a fost incontestabil tenorul d. Nicu Apostolescu. Cele două roluri jucate Radames în «Aida» și Manrico în «Trubadurul» a fost desăvârșite.

Pe d. Marius Niculescu îl găsim în Ricardo din «Balul Măscat» și în Florestan din «Fidelio». În ambele, tenorul s'a impus prin vocea plină și jocul corect. În Florestan a reușit să creeze rolul pe seama sa.

D. Soculski deține de data aceasta roluri foarte importante. Creiază cu mare putere realistă pe «Evghenie Oneghin», ne dă un Renato autentic în «Balul Măscat», și un Conte de Luna gelos în «Trubadurul». Ținuta jocului de scenă aristocratică și impetabilă. Vocea plăcută și impunătoare.

D. Ujeicu deține roluri mai secundare, cu toate că se numără printre cântăreții de seamă. În Roco intendentul închisorii

din «Fidelio» este adorabil. Vocea puternică de bas cadrează cu rolul de bătrân. A fost la înălțime în restul rolurilor, Prințul Gremin din «Oneghin», Ramfis din «Aida» și Fernando din «Trubadurul».

D. Jarofki deși e un bariton de talent, nu apare decât în două roluri secundare din «Fidelio» și «Balul Măscat».

D. Gavrilesco se impune sigur ca un artist de talent. În regele Egiptului din «Aida» cât și în Don Jizarro din «Fidelio» a dat dovadă de puternic joc scenic. În Samul conspiratorul din «Balul Măscat», avea înfățișare autentică. În toate trei roluri s'a armonizat bine vocea puternică de bas.

D. Andreescu în rolul lui Lenski din «Oneghin» a dovedit un talent în ascensiune.

D. Chiciudean în Jaquino din «Fidelio» era nostim și drăgălășia jocului și a vocii a plăcut mult.

În definitiv, meritul este și al tuturor celor cari au complectat ansamblul.

Directorii de scenă și regisorii au muncit mult, căutând să monteze bine după mijloacele care le-au avut la îndemână.

D. Jean Bobescu și d. Stanek Doubravsky, au dirijat admirabil acest fericit ansamblu de operă.

I. MEHEDINȚEANU.

Organizațiile național-țărăniște protestează contra guvernului.

Președintele partidului național-țărănesc Dl Iuliu Maniu a primit dela mai toate organizațiile din țară telegrame de protestare împotriva măsurilor luate de guvern de a interzice congresul dela Alba-Iulia. Protestul organizației din Arad este următorul:

„Organizația Județeană a Partidului Național-Țărănesc este adânc mâhnită și revoltată în contra măsurii arbitrare a guvernului prin care a oprit congresul dela Alba-Iulia și protestează cu îndârjire în contra ilegalității ne-maipomenite. Își exprimă totodată admirația și recunoștința față de atitudinea energică și bărbătească a dlui Maniu și a celorlalți conducători și-i asigură de nelimitată solidaritate între orice împrejurări.

Dr. Victor Hotăran, vice președinte.

O revistă a românilor transnistrieni.

Din Capitala blândeii Basarabii, primim două numere din revista «Tribuna Românilor Transnistrieni». E un semn care trebuie să se încrusteze în inimile tuturor românilor; el vine de dincolo de apa Nistrului, de pe malurile Bugului, aduce cu sine suflul Moldovenesc instrăinat către patria mamă.

O revista a celor ce au fost uitați până și de istorie, dar cărora urgia vremilor nu le-a smuls limba, nu le-a smuls sufletul...

Vijelia din 1917 i-a scos din colbul uitării, dar n'a putut să-i svârle în granițele de care limba și sufletul îi leagă.

Astăzi, inimile lor bat în unisonul celor de-un sânge și de-o lege cu ei, de pe pământul Basarabiei deslănțuite.

În jurul acestei reviste se strâng forțele vii ale românilor transnistrieni, pentru a se afirma că există și vor să trăiască în graiul părinților lor, și de această dorință, toți românii sunt dator să țină seama.

Noi ardelenii din cestăalt capăt al țării, salutăm cu frățescă dragoste apariția «Tribunei Românilor Transnistrieni», și-i urăm, ca sfânta ei țintă să formeze un simbol în sufletele tuturor românilor.

Unul din pretorii abuzivi..

Aflăm, că Dl Dr. Bejan pretor de Chișineu-Criș, aplică amenzi de 500—1000 lei sătenilor din Șepreuș sub diferite motive — administrative. Sunt până acum vreo 1000 de «infractori». Această este răzbu-nare tardivă față de bieții Șepreusenii pentru purtarea lor bărbătească dovedită pe timpul alegerilor generale.

Credem, că cu timpul se va afla ac și de jocul volnicosului pretor și până atunci ne luăm voie a atrage atențiunea celor în drept, la împrejurarea, că sătenii din Șepreuș pe lângă exploatarea lor de către domnii de pământ de acolo și deci sărăcirea lor, înainte de războiu au avut de suferit aceleași șicane administrative pentru purtarea lor dârză românească raliati fiind și atunci pe lângă steagul partidului național, acum național-țărănesc.

Partidul liberal se zice și național, nu credem deci că vor fi Șepreusenii noștri «convertiți» aplicându-li-se acelaș tratament, ca sub dominațiunea apusă. Atât deo-camdată!

Șoșoni și galoși
marfa cea mai bună.

DERBY

ARAD, BUL. REGINA MARIA 24.

Vis-a-vis cu Dacia.

Dece la Alba-Iulia?

Articol din afară.

Nouă ani — aproape — de când Ardealul întreg, se întrunise în marele congres la Alba-Iulia, ca să scuture lanțurile robiei milenare. Ardealul întreg era reprezentat atât în masă, cât și în spirit. Era poporul și conducătorii lui firești. Războiul mondial dădu naștere liberei determinațiunii naționale, poporul românesc pregătit spre această țintă, la un semn dat, cu mare apleargă la Alba-Iulia, ca să deșerte cupa suferințelor.

Omeneste era, ca acest praznic al eliberării, de sub jugul milenar, să fie sărbătorit în fiecare an și să-i se facă comemorarea, la cinci eventual zece ani. I s'a făcut sărbătorirea în fiecare an, cu suspine, împodobindu-se ziua de 1. Dec. 1918, cu cunună împletită din flori vestede. Comemorare nu s'a făcut, și dacă astăzi Ardealul întreg, a invitat la El acasă frații din Vechiul țigat, pe cei din Bucovina și Basarabia a făcut-o nu pentru comemorarea zilei de 1 Dec. 1918, ci pentru întregirea ei.

Dela 1918 încoace, s'a desonorat tot ce poporul românesc a câștigat prin grația lui Dumnezeu și prin iscusința Lărbăților luminați a acestei țări.

Poporul românesc și-a pierdut moralul său, darul cel mai scump, ce-l poate avea un popor din partea Atotputernicului Stăpân. Și acum să nu-și peardă poporul încrederea în cei mai apropiați conducători ai săi cari sunt preoții când îi văd alături de ceilalți păcătoși, cum a fost cazul la alegerile din 1922, unde pe întrecute au participat la furturi de urne.

Așa că la o adunare preoțească, din Arad episcopul Ignatie I. Papp, a exclamat: «cu regret am luat la cunoștință că v'ați dat la furturi de urne». Poporul a văzut acest lucru și cu mare regret a trebuit să-l ia la cunoștință. Această decădere a alimentat în sufletul poporului sămânța imoralității.

«Vai de acela prin care vine sminteală». Accastă răfuială o simt conducătorii ilegali, cari de 8 ani stăpânesc această Țară, de acela apleargă în toate părțile după colaboratori, ca să scape de greutatea răspunderii, care se apropie cu pași repezi.

Al doilea grav păcat a partidelor — văduvite de patriotism — este desonoarea justiției. Justiția într-o țară este busola adevărului. Pe un tablou am văzut reprezentată justiția, legată la ochi și avea în mână cumpăna care arăta adevărul neresturnabil. Azi la noi am putea traduce acest tablou prin înălțarea despoților cari s'au părăndat la cârmă, cu cumpăna 'n mână, deslegați la ochi, cu cetățeni ferecați, în o cumpănă și baioneta jandarmilor apăsând în cumpăna lor.

Partidul național-țărănesc și-a dat seamă de această tristă situație a țării, de aceea a convocat congresul dela Alba-Iulia, care nu cere altceva decât intrarea în legalitate și demascarea usurpătorilor.

În ultimul moment află, că guvernul a interzis congresul dela Alba-Iulia, o nouă dovadă, că guvernul este tare și că dreptatea Dumnezeuască și omenească este partea sa.

Un preot.

Cina cea de taină.

În careva zi la un restaurant din Arad, oficialitatea județului în frunte ce Dl prefect I. Georgescu a dat o masă în cinstea Dlui L. Fazecaș (Lai, cum îi zic prietnii) din incidentul eșirei la penzie din postul său de pretor de Rovine, împlinind frumoasa vrâstă de 60 ani.

Lai Fazecaș este un prietn vechiu al nostru, pe carele în urma ochranei înstituite de guvernele liberale, cari nu cunosc legături de rudenie ori prietnie, ci numai noțiunea de a servi Patria Liberală, l'am văzut tot mai rar. El nu este numai un funcționar demn și inteligent la locul său, el este mai mult în perioada de renaștere a neamului românesc din Ardeal.

Mucenicii neamului românesc din Ardeal sunt cei mulți, cei cari în tăcere și modestie au dus greul luptei și a vieții atât sub dominațiunea străină, cât apoi — durere — și sub stăpânirea liberală, Lai Fazecaș este acel muncitor cinstit, modest, pentru lumea cea mare anonim, care în cadre modeste, dar nu mai puțin eficiente, a dus lupta pentru desrobirea neamului său.

Faptul este că Lai Fazecaș aproape 30 de ani a fost mâna dreaptă a frunțașului nostru Dr. Ștefan C. Pop din Arad, prin munca sa, diligența sa, abnegația sa a ajutat clientela românească la instanțele ungurești nu numai în cheslii particulare de drept, ci și în cele de interes general românesc. Muncitor cinstit cum a fost, a dat toată puțința colaboratorului său mai în etate Dr. Ștefan C. Pop de a reprezenta cauza românească în fața forului vrăjmaș unguresc și a celui străin. A fost aceasta o colaborare atât de frumoasă, intimă în concepția nobilă a cuvântului, o împărțire a muncii grele dusă pentru existențele proprii și a familiilor în greaua luptă dusă pentru neam, încât a eșit din anonim și a secerat admirația lumii cinșite.

După Unire Lai Fazecaș s'a mulțemit cu un modest post de pretor în plasa de granița a Țării Românești, la Rovine. Lumea întreagă l'a mai uitat, el a rămas ce a fost: un cinstit și anonim muncitor al cauzei românești. Ne închinăm în fața muncii lui dusă aproape 40 de ani. Nu numai ministri și parlamentari ne trebuie, ci în primul rând oameni de muncă pozitivă, ca Lai Fazecaș.

Dar să nu credeți, că acest om și-a avut lihnă în al său loc de refugiu de muncă cinșită la Rovine. Totdeauna suspectat, căci omul a avut sentimente și un frumos trecut, viața i sa făcut amară, nu odată era să fie scos din slujbă de acei cari prin cina cea de taină l'au sărbătorit văzându-se odată scapați de el în urma unei orândueli nefericite a unei legi oarecare. Între mâncare bună și băutură spumoasă acestui om vrednic i s'a dat să simtă și sărutarea lui Iuda pe obrazi — ar fi meritat o mai frumoasă recompensă pentru mune sa plină de abnegație de aproape 40. de ani.

Noi prietnii săi vechi, necăjiți, săraci și ostracizați cași El, fără masă, fără flori îi trimitem inima noastră și îi zicem: Fii bine venit din nou între noi, soartea îți va hărăzi, poate ca fără mari întârzieri, să primești cununa de lauri, care o meriți, și până atunci primește sentimentele noastre cele mai bune, din cari să împletești cununa veciniceii recunoștinți a unui neam recunoscător.

Aviz.

Avem onoare a face atent Onoratul Public, proprietar de imobile cu instalațiuni de apeduct, să binevoiască a se îngriji din timp de apărarea contra înghețului al apartamentelor, deoarece conform paragrafului 47 din regulamentul Uzinelor Comunale, ori ce pagube rezultate în urma înghețului privesc pe proprietar. Direcțiunea Uzinelor Comunale.

Citiți și răspândiți
ziarul „Românul”

Informațiuni.

— CASATORII. Dl. Alexandru Popescu Negură, apreciatul publicist, a serbat căsătoria sa cu d-șoara Silvia Remencu în 7 crt., în saloanele dela Crucea Albă.

Transmitem felicitările noastre.

Dl. Dr. Pavel Boldureanu avocat și d-șoara Marioara Calușer au serbat cununia lor în comuna Sămlac în 7 crt., nunii fiind dna și dl Dr. Valer A. Lepa avocat.

Felicitări.

— LOGODNA. În luna curență sa sărbătorit logodna d-șoarei Sofia Grözda cu dl Căpitan Romulus Giorogariu. Felicitările noastre.

— CONSILIUL COMUNAL în ședința sa recentă a ales pe dl. Dr. Victor Hotăran avocat în Arad în unanimitate de președintele comisiunii de propuneri și înaintări a municipiului Arad.

— Dl. MIHAIU POPOVICIU, fruntașul național-tărănist a dat în judecată „Viitorul”, oficiosul liberal pentru calomnie, deoarece „Viitorul” a afirmat despre Dl. M. Popoviciu, ca d. Sa nu a spus adevărul atunci, când în fața consiliului de războiu în procesul Dlui M. Manoiilescu a întărit sub jurământ că decedatul Rege Ferdinand I. a dorit reîntoarcerea fiului său: Prințul Carol.

— PARCHETUL TRIBUNALULUI TG. MUREȘ din oficiu s'a sesizat în cauza denunțurilor depuse contra măsluitorilor de urne din alegerile din 7. și 10. Iulie a. c. din județul Mureș-Turda.

— Dl. Dr. GEORGE POPOVICIU în zilele acestea a serbat jubileul de 40 de ani împliniți în calitate de protopop al Lugojului.

— ÎN COMUNA Cuhurești de jos, județul Soroca, a încetat din viață Iustin Ștefan Frațiman, profesor și membru corespondent al Academiei române.

Răposatul a fost un aprig luptător în mișcarea națională basarabeană, și un cunosător al românilor transnistrieni.

Iosif Muzsay

ARAD vis-a-vis cu teatrul

Lista de prețuri de toamnă și iarnă

Haine pentru școlari	—	—	1600
Haine bărbătești lână curată	—	—	1750
Haine bărbătești culori de modă	—	—	2450
Haine vânete și negre Ia. calit.	—	—	2750
Pardisiu de toamnă	—	—	1950
Uister dublo Ia. calit.	—	—	2450
Palton negru de iarnă cu guler de lână	—	—	2650
Raglan Fregoli	—	—	2200
Pardisiu de gumă	—	—	850
Palton de piele Ia. calit. în toate culorile	—	—	4600

! Croitorie după măsură !
! Mare magazin de postăvărie !

Nr. 24.919—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru procurarea materialului necesar la construirea unui conduct de semnal de incendiu și sonerii electrice pentru serviciul pompierilor, în ziua de 17 Decembrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 101) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 21 Noembrie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

Văpsirea hainelor, Aburizarea paltoanelor de plus. Curățirea paltoanelor de blană la

HOSZPODAR

ARAD, Strada Stroiescu No. 13.
Totacolo se primește și ucenici.

Pantofi calzi de casă
catifelați pe prețuri eftine.

DERBY

ARAD, BUL. REGINA MARIA 24.

Vis-a-vis cu Dacia.

A P O L L O

Dela 27 Noembrie

Josephine Baker SI RENUMITE
GRILE TRILER.

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Toți românii pot să asculte în fiecare seară pe vestitul cântăreț bănățean Luță care cântă la restaurantul „Omul sălbatic” din Strada Eminescu. Mâncări și Grătar românesc.

U R A N I A

Dela 27 Noembrie.

După divorț

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Mobile cu plata'n rate, pelângă prețul plățirei în numerar se găsesc în Magazinul GARAI, Piața Avram I. 1.

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții.

Fondată la anul 1887.

Sediul Central: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. || Secția comercială și devize: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. No. 29. — Telefon: 330, 520 și 860

Sucursale: Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine (Pecica) și Buteni - **Exposituri:** Săvârșin și Grăniceri (Otlaca)

Capital societar și fonduri proprii Lei 50,000.000

Resurse Lei 400,000.000.

Execută totfelul de operațiuni bancare.

Primește depuneri spre fructificare în Lei, Dolari ori alte valute străine, pe libele și în cont-curent, pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din Țară și corespondenți în toate centrele mari ale lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize.

Intreprindere proprie „NORA” fabrică de mături și perii în Arad.